

نگاه کارشناسان به رویکردهای متفاوت مجلسی‌ها به توافقی با آژانس

کوهکن: نماینده مجلس حق ندارد جای شعام بنشینند و تصمیم بگیرد عباس زاده مشکینی: بیان نماینده به‌گونه‌ای باشد که آسیمی به امنیت ملی وارد نشود

در سال های اخیر، برخی نمایندگان مجلس فراتر از وظایف تقنینی و نظارتی خود عمل کرده و در حوزه‌هایی ورود کرده‌اند که تصمیم‌گیری درباره آنها در سطحی بالاتر انجام می‌شود؛ از مذاکرات ایران و آمریکا گرفته تا توافق با آژانس یا حتی توقف ابلاغ قانون عفاف و حجاب توسط دولت پزشکیان. ذیل مصوبه شورای عالی امنیت ملی، خبرنگاران نوشت: پرنش اساسی اینجاست که چرابخشی از جریان های سیاسی همواره مخالفت های خود را باصدای بلند بیان می‌کنند، تجمعات بدون مجوز برگزار می‌کنند و فضای سیاسی کشور را به سمت دو قطبی شدن سوق می‌دهند؟ کارشناسان هشدار می‌دهند که چنین رفتارهایی نه تنها به منافع ملی کمی نمی‌کند بلکه می‌تواند دستاویزی برای سوء استفاده خارجی باشد. در مقابل، تصمیمات کلان نظام در حوزه‌های استراتژیک با در نظرگرفتن مصالح ملی اتخاذ می‌شود و انتظار می‌رود نمایندگان بیش از گذشته مرز میان نقد سازنده و تنش‌افزینی را رعایت کنند.

نظر بدون تخصص

یک نماینده پیشین مجلس و فعال سیاسی درباره اظهارات تند برخی از نمایندگان بدون تخصص و چگونگی تاثیر آنها بر روی یک طرح یا تصمیم کلان گفت: نماینده بدون تخصص نمی‌تواند به راحتی یک طرح را تغییر دهد. نظرات کارشناسی، مرکز پژوهش‌ها و دولت نقش کلیدی دارند. اما نمایندگان می‌توانند اظهار نظر کنند و نقطه داشته باشند، اما برای ایجاد حق تکلیف برای دستگاه‌ها و مردم باید مسیر طرح را طی کنند. محسن کوهکن افزود: سوال اصلی این است که اختیارات نمایندگان مجلس تا جایی پیش می‌رود؟ یک نکته ظریف وجود دارد: نماینده مجلس حق ندارد جای شورای عالی امنیت ملی بنشیند و تصمیم بگیرد. اما به عنوان نماینده حق دارد از تصمیم گرفته شده مطلع شود. کوهکن درباره این موضوع که «آیا نمایندگان می‌توانند خواستار علنی‌شدن تصمیمات محرمانه شوند» نیز توضیح داد: برخی تصمیمات در همه جای دنیا محرمانه، خیلی محرمانه یا سری هستند. نمی‌توان انتظار داشت این مسائل در صحن علنی مطرح شود. اما نماینده باید در جلسات توجیه شود. وی ادامه داد: نماینده می‌تواند مخالفت کند، رأی ندهد، انتقاد کند و در تریبون سخن بگوید. اما بعد از تصویب، اصول دموکراسی می‌گوید باید قانون را پذیرفت. تجمع یا مانع تراشی بعد از تصویب باید پرفته نیست. دولت‌ها باید با نمایندگان صادق باشند. نمایندگان هم نباید در اختیارات دیگر نهاد دخالت کنند. احترام متقابل، گفت‌وگوی اخلاقی و توضیحات روشن می‌تواند ۷۰ تا ۸۰ درصد مشکلات را حل کند. این نماینده سابق مجلس با تأکید بر مساله افقاع و شفاف‌سازی مسائل برای نمایندگان مجلس بیان کرد: چون موفقیت هر تصمیم، به‌ویژه در حوزه اقتصادی، نیازمند همراهی مردم است. اگر مردم همراهی نکنند، تصمیم شکست می‌خورد. بنابراین، شفاف‌سازی برای نمایندگان سبب می‌شود وفائق اتحاد و انسجام ایجاد شود. کوهکن همچنین درباره موضوع لزوم قانونی اطلاع کامل نمایندگان مجلس از مصوبات شورای عالی امنیت ملی نیز خاطرنشان کرد: نماینده باید توجیه شود. حتی اگر همه قانع نشوند، کافی است اکثریت توجیه شوند. اگر هم نمایندگان بی‌پایه بدهند، آثار تکلیفی ندارد چون مصوبه مجلس ابزار الزام‌آور است و در حوزه شورای عالی امنیت ملی اعتبار ندارد.

جرم انگاری گفتار نماینده

یک نماینده سابق مجلس اظهار کرد: نمایندگان با توجه به اینکه دارای تریبون هستند و اظهاراتشان مورد توجه قرار می‌گیرد، حتی در سطح رسانه های بین‌المللی، باید دقت لازم را داشته باشند. نحوه دخالت، ادبیات و زمان و مکان باید سخنان، باید به گونه‌ای باشد که هیچ آسیمی به امنیت ملی و منافع مردم وارد نشود. تشخیص این موضوع بسیار ظریف است؛ زیرا هر سخن با ادبیات نادرست می‌تواند توسط دشمنان سوء استفاده شود. محمود عباس زاده مشکینی، گفت: آزادی‌نماینده دارای مزاست و رفتار یا گفتار او نباید جرم تلقی شود. قانون‌گذار برای برخورد با تهمت با اهالت نیز مکانیزمی طراحی کرده تا افراد بتوانند از خود دفاع کنند. نمایندگان همچنین بخشی از افکار عمومی کشور هستند و عملکرد آنها بر شکل‌گیری افکار عمومی تأثیرگذار است. وی افزود: مشکل اصلی این است که برخی گروه‌ها تعدادشان کم است اما صدایشان بلند است. به همین دلیل، دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی باید به دقت این مسائل را رازریایی کرده و گزارش دقیق به نهادهای تصمیم‌گیر ارائه دهند. در صورتی‌که اعتراضات مدنی برخلاف مصالح کشور باشد، وزارت کشور می‌تواند اقدام قانونی انجام دهد. با این حال، یک اعتراض مدنی طبیعی و نقد منصفانه، حقوق مردم را در بر می‌گیرد و باید امکان ابراز آن فراهم باشد. عباس زاده با اشاره به بی‌پایه شورای عالی امنیت ملی تصریح کرد: بی‌پایه صادر شده توسط شورای عالی امنیت ملی در ارتباط با توافق قاعی عراقی با گروسی را باید از منظر رعایت مصوبات مجلس بررسی کرد. از نظر کارشناسی، دو دیدگاه وجود دارد: برخی معتقدند مصوبه مجلس کاملاً رعایت شده و برخی دیگری می‌گویند رعایت نشده است. طرح این سوالات، به شرط رعایت چارچوب‌ها و بدون ایجاد دو قطبی در کشور، ضروری است.

«آرمان ملی» مواجهه ایران با اروپا در مسیر لغو مکانیسم ماشه را بررسی می‌کند

به وقت مذاکره

را انجام نداده‌اند با یک فرافکنی آشکار ایران را متمم به عدم انجام وظایف در قبال برنامه کرده‌اند. در حالی‌که به روایت یوکیا آمانو، مدیر کل وقت آژانس ایران تنها کشوری بوده که به تعهدات خود در قبال برنامه پایبند بوده است. به نظر می‌رسد بهانه‌گیری اروپایی‌ها در راستای زورگویی در جهت پیشبرد اهداف زیاد خواهانه‌شان است. اگر نه توافق ایران و آژانس سند صداقت ایران برای حل و فصل ماجرا است و اگر اروپایی‌ها به واقع به دنبال حل مساله بودند باید درخواست فعال سازی اسنب‌یک را از شورای امنیت پس می‌گرفتند. حال باید دید در طی روزهای آینده چه تحولاتی پیرامون روابط ایران و اروپا رخ خواهد داد و چه نتیجه‌ای از دیپلماسی در نیویورک خارج خواهد شد.

به وقت دیپلماسی

این روزها همه نگاه‌ها به نیویورک و حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل است که مقامات کشورهای مختلف چه گفت‌وگو‌ها و مذاکراتی را با طرف‌های دیگر دارند. سیدعباس عراقچی نظی‌طی روزهای گذشته دیدارهای مختلفی را پیرامون پرونده هسته‌ای داشته و در رایزنی با وزرای خارجه کشورهای اروپایی و آسیایی از نقش سازنده طرف‌های اروپایی در پرونده هسته‌ای ایران صحبت کرده است. عراقچی در نشست مشترک با وزرای خارجه تروئیکا و همچنین کایا کالاس مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با اشاره به جدیدترین اقدام مسئولانه ایران در انعقاد تفاهم با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جهت ایفای تعهدات پادمانی ایران در وضعیت جدید، بر ضرورت اقدام متقابل و مسئولانه از سوی طرف‌های اروپایی در این زمینه تأکید کرد. در این نشست با توجه به اقدام ناموجه و غیرقانونی

«آرمان ملی» آخرین تحولات سیاسی را بررسی می‌کند

بازسازی هسته‌ای بانیروگاه‌های کوچک مقیاس

محمدحسن آصفری: صیانت از حقوق ملت ادامه دارد

داریم». او اضافه کرد: «دولت آمریکا ظلم بزرگی به مردم ایران کرده، از ابتدای انقلاب اسلامی ضربات سنگینی به ایران وارد کرده و اخیراً حملات نظامی علیه کشورمان انجام داده است. آنها به میز مذاکره آمدند و سپس آن را رها و فراموش کردند که قولی داده بودند و توافقی کرده بودند. دولت آمریکا پر از وعده‌های عمل نشده است. وعده‌های عمل نشده زیادی دارد و دیگر کسی نمی‌تواند به آنها اعتماد کند».

همکاری ایران و روسیه

ایران از ادوار گذشته که بنای تاسیسات خود را گذاشت همواره با روسیه تعاملاتی داشته است هرچند بنا به گفته تحلیل‌گران تاکنون آنچنان که باید به وعده‌های خود عمل نکرده است ولی بازمه به دلیل مختلف و استراتژیک این نزدیکی ادامه دارد. رئیس سازمان انرژی اتمی در جریان سفر به روسیه با الکسی لیخاچف، مدیرعامل شرکت دولتی انرژی اتمی روس دیدار و گفت‌وگو کرد. در این نشست، یادداشت تفاهم همکاری در زمینه ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای کوچک مقیاس (SMR) در ایران به امضای رئیس سازمان انرژی اتمی کشورمان و الکسی لیخاچف، مدیرعامل شرکت روس اتم رسید. این توافق نامه به‌منظور گسترش همکاری در زمینه استفاده‌های صلح‌آمیز انرژی اتمی برای ارتقای توسعه پایدار، امنیت انرژی و پیشرفت فناوری و مطابق با قوانین ملی و تعهدات بین‌المللی ۲ کشور منعقد شده است. در راستای اجرایی شدن این تفاهم، قرارداد‌هایی برای طراحی و ساخت نیروگاه‌هایی مبتنی بر راکتورهای ماژولار کوچک مقیاس (SMR) میان سازمان‌های ذی‌صلاح از ۲ طرف تنظیم و امضا خواهد شد. این راکتورها نقش مهمی در توسعه دانش فنی و فناوری هسته‌ای و صنایع مرتبط با ساخت‌آدوات و تجهیزات نیروگاهی در کشور خواهند داشت. علاوه بر این، دستیابی به فناوری راکتورهای ماژولار کوچک مقیاس (SMR) می‌تواند ظرفیتی جدیدی برای تأمین توان صنایع بزرگ و ایجاد تعادل در شبکه برق کشور فراهم کند. گفتنی است توسعه نیروگاه‌های هسته‌ای مبتنی بر راکتری راکتورهای ماژولار کوچک مقیاس (Small Modular Reactor) یکی از مباحث داغ در توسعه انرژی هسته‌ای است و بسیاری از کشورها طرح‌هایی را به‌منظور دستیابی به فناوری در دستور کار خود دارند.

سناریوهای سه‌گانه

در شرایطی که ایران فعالانه در حاشیه مجمع عمومی به دنبال مذاکره موثر در جهت حصول توفقی است و توافق اخیر با آژانس نیز در همین مسیر نشان از حسن نیت ایران دارد؛ اما غربی‌ها همچنان بر مواضع خود تأکید دارند. چنانکه وزرای خارجه گروه ۷ در بخشی از بیانیه خود بدون اشاره به همکاری گسترده تهران با آژانس آوردند: «ما از ایران می‌خواهیم که به‌طور کامل به تعهدات خود تحت معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای عمل کند، همکاری کامل با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را از سر بگیرد، و در گفت‌وگوهای مستقیم با ایالات متحده برای دستیابی به یک توافق هسته‌ای قوی، پایدار و جامع که تضمین کند ایران هرگز به سلاح هسته‌ای دست نخواهد یافت، مشارکت کند. ما از تصمیم سه کشور اروپایی برای فعال سازی مکانیسم پس‌گشت استقبالی می‌کنیم». جالب اینکه غربی‌ها فقط انتظارات خود را مطرح کرده‌اند و خواسته‌های ایران را حتی مطرح هم نکرده‌اند و این رویه نشان می‌دهد که آنها نه دنبال مذاکره و توافق که به دنبال تسلیم ایران هستند رویکردی که نهایتاً به نظر نمی‌رسد به جایی برسد. با این حال می‌توان سناریوهای را برای مواجهه ایران با اروپایی‌ها مطرح کرد: نخست؛ توافق که این سناریو، مطلوب‌ترین راه حل برای برون رفت از وضعیت فعلی است. در این حالت، مذاکره‌کنندگان ایرانی و اروپایی در حاشیه مجمع عمومی به تفاهمی تاکتیکی دست می‌یابند که روند باگشت تحریم‌ها را به تأخیر می‌اندازد یا از شدت آن می‌کاهد. این تفاهم می‌تواند در قالب «برداشتی حقوقی یا گزارش اجمالی» باشد که اروپایی‌ها بتوانند آن را به عنوان گشایش توجیه کنند. دوم؛ باگشت بخشی از سازوکارها است در این راه حل میانی، شورای امنیت نمی‌تواند به قطعنامه‌ای قابل اتکا برسد. در نتیجه، برخی از محدودیت‌ها با شکاف و در سطحی پایین‌تر بازمی‌گردند. روند دیپلماسی ادامه‌پیدامی‌کند، اما ابزارهای فشار بین‌المللی افزایش می‌یابند و پیچیدگی‌های بیشتری ایجاد می‌شود. این سناریو، اگرچه مطلوب نیست، اما به معنای بن بست کامل نیست و فرصت‌های محدودی برای ادامه مذاکرات و تعدیل شرایط باقی می‌گذارد. راه حل در اینجا، مدیریت بحران و جلوگیری از تشدید کامل وضعیت است. فعال سازی کامل اسنب‌یک، در این صورت، اگر ضرب‌الاجل‌های حقوقی عمل کنند و چاره‌ای نیابیم، پرونده به وضعیت قبل از برنامه نزدیک یا بازرگانه می‌شود.

سیاست

گزارش

«آرمان ملی» آخرین تحولات بین‌المللی را بررسی می‌کند

تلاش ترامپ برای کشاندن اروپا به جنگ

آرمان ملی- گروه سیاسی: دیدار دونالد ترامپ با ولودیمیر زلنسکی در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل، بار دیگر نگاه‌ها را به جنگ اوکراین و نقش آمریکا در آینده امنیت اروپا جلب کرد. ترامپ که به‌طور مکرر به روابط نزدیک با مسکو متهم می‌شد، این بار با لحنی آشکارا ضدروسی سخن گفت. او ضمن تمجید از مقاومت اوکراین تأکید کرد که کی‌یف توانایی بازپس‌گیری سرزمین‌های اشغالی را دارد و غرب باید فشار سیاسی، اقتصادی و نظامی بر روسیه را افزایش دهد. این تغییر موضع، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌ها و محافل دیپلماتیک داشت و بسیاری آن را نشانه‌ای از تلاش ترامپ برای بازتعریف نقش خود در پرونده اوکراین دانستند. بخش جنگی‌تر سخنان ترامپ اما به پیششهاد او درباره سرنوشتی پرنده‌های روسی مربوط می‌شود. او هشدار داد که اگر جنگنده‌ها یا هواگردهای روسی وارد حریم هوایی کشورهای عضو ناتو شوند، این کشورها حق دارند آنها را هدف قرار دهند. چنین موضع‌گیری‌ای، علا خط قرمز تازه‌ای در مواجهه با مسکو ترسیم می‌کند و می‌تواند خطر گسترش مستقیم جنگ به قلمرو ناتو را افزایش دهد. هرچند ترامپ در ادامه تأکید کرد که تصمیم‌گیری درباره واکنش نهایی آمریکا بسته به شرایط خواهد بود، اما همین اظهارات کافی بود تا بحث‌های حقوقی و امنیتی گسترده‌ای پیرامون آینده بازدارندگی در اروپا به وجود آید. در این مورد باید اضافه کنیم که چشم‌انداز جنگ اوکراین نشان می‌دهد که این بحران صرفاً یک مناقشه منطقه‌ای نیست، بلکه تهدیدی برای نظم امنیتی اروپا در دهه‌های پیش رو به شمار می‌آید. تقویت توان دفاعی اتحادیه اروپا، افزایش هماهنگی در زنجیره‌های تدارکاتی و نیز برنامه ریزی برای بازسازی اقتصادی و سیاسی اوکراین از جمله محورهایی است که در محافل تصمیم‌گیری مطرح می‌شود. در نهایت، آینده جنگ در اروپا نه تنها به تحولات میدانی، بلکه به تصمیمات استراتژیک غربی‌ها بستگی دارد. اظهارات ترامپ در نیویورک نشان داد که حتی تغییر لحن یک بازیگر کلیدی در تعادلات جنگ و صلح در قاره سبز ر تحت تأثیر قرار دهد. در این مورد روسیه تمایلی به واکنش نشان دادن نداشت ولی برخی سران اروپایی در این مورد اعلام آمادگی کرده‌اند که در ادامه می‌خوانید.

آماجکی جنگی سوند

واکنش‌های جنگی در قاره سبز در تقابل با روسیه روبه افزایش است. در جریان جدیدترین کشورهای مخالف مسکو حضور پیدا کرده است. سوئد در سال گذشته به ناتو پیوست که نشان‌دهنده گسترش این ائتلاف در مواجهه با نگرانی‌های امنیتی ناشی از جنگ روسیه در اوکراین بود. سوئد در پی بروز موارد نقض حریم هوایی کشورهای شرق کرد که این کشور در صورتی که حریم هوایی آن نقض شود، جنگنده‌های روسی را سرنگون خواهد کرد. پال جانسون، وزیر دفاع سوئد در جدیدترین مصاحبه مطبوعاتی خود اعلام کرد که «سوئد از حریم هوایی خود دفاع خواهد کرد». این گفته‌های جانسون نگرانی‌ها در این ائتلاف نظامی درباره چگونگی پاسخ به تهدید ادعایی ناشی از روسیه را منعکس می‌کند که به نقض حریم هوایی شرق ناتو، از جمله با پهپادها در لهستان و رومانی و با جنگنده‌ها در استونی متهم شده است. وزیر دفاع سوئد در ادامه بیان کرد که هیچ کشوری حق ندارد حریم هوایی سوئد را نقض کند و استکهلم «در صورت نیاز به شدت عمل متوسل خواهد شد». جانسون افزود: طبق مقررات مداخله نیروهای مسلح سوئد و هنگام ورود هواگردهی به قلمرو آن در زمان صلح و بی‌طرفی، دولت او حق دارد «با هشدار قبلی یا بدون آن» در صورت نیاز از سلاح استفاده کند. البته لازم به ذکر است که نیروی مسلح سوئد حتی پیش از ملحق شدن به ناتو به سابقه آمادگی برای تهاجم منطقه‌ای را به‌ویژه بر فراز دریای بالتیک داشته است.

استراتژی کرملین

در ماه‌های اخیر و بعد از دیدار پوتین و ترامپ در آلاسکا همه در انتظار خبرهای جدید در حوزه جنگ اوکراین هستند ولی همچنان خبری نیست. سخنگوی کرملین در پاسخ به ترامپ که روسیه را «بیر کاغذی» خوانده بود، گفت: «روسیه بیر نیست؛ روسیه بیشتر شبیه یک خرس است. خرس کاغذی وجود ندارد. روسیه یک خرس واقعی است». دی‌میتری پسکوف، سخنگوی کرملین با اشاره به نشست مجمع عمومی سازمان ملل اظهار کرد که مسکو نمی‌تواند با همه اظهارات رئیس جمهور آمریکا موافق باشد، اما در عین حال بر آمادگی روسیه برای گفت‌وگو و پیشبرد روند حل‌وفصل بحران‌ها تأکید کرد. کرملین می‌گوید: برخلاف اظهارات جدید ترامپ، این تصور که اوکراین می‌تواند قلمرو خود را پس بگیرد، اشتباه است. پسکوف در این مورد اعلام کرد که سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه نماینده این کشور در نشست مجمع عمومی سازمان ملل خواهد بود و دیدارها و تماس‌های برنامه ریزی شده او «معنادار» خواهد بود.

آمادگی لندن

وزیر امور خارجه انگلیس پس از آنکه دونالد ترامپ خواستار سرنوشتی هوپایماهای روسیه توسط کشورهای ناتو شد، بر آمادگی کشورش برای عملی‌کردن این درخواست ترامپ تأکید کرد. ایوت کوپر، وزیر امور خارجه انگلیس با تغییر دادن موضع سابقش گفت: اوکراین می‌تواند تمامی اراضی که به ارتش روسیه باخته را بازپس بگیرد، در حالی‌که سابق بر این خواستار چشم‌پوشی کی‌یف از این اراضی شده بود. وزیر امور خارجه انگلیس در جریان نشست شورای امنیت سازمان ملل درباره اوکراین افزود: «امنیت اوکراین امنیت ما هم هست و همه ما متکی به حفظ منشور سازمان ملل هستیم. هدف از اقدامات روسیه تضعیف دموکراسی، حفظ دیگری و اشاعه بی‌ثباتی فراتر از مرزهای اروپاست. ما در هفته‌های اخیر شاهد اقداماتی به ملاحظه و تحریک‌آمیز روسیه در نقض حریم هوایی ناتو در استونی، لهستان و رومانی بودیم که ناتو قاطعانه علیه آن موضع گرفته و ما برای اقدام در این راستا آمادگی خواهیم داشت. ناتو گفته است که به تعدی‌های هوایی روسیه با ابزارهای نظامی و غیرنظامی پاسخ خواهد داد».